

Aanbiedingsbrief

aan: Algemeen Bestuur RUD Utrecht
van: Michiel van Dalen
steller: Michiel van Dalen
onderwerp: AP03.5a_Plan van aanpak energiebesparing bedrijven
t.b.v.: AB vergadering dd. 1 december 2016
bijlage: b) Plan van aanpak energiebesparing bedrijven

Status

- ter kennisneming
  - ter (oriëntatie) bespreking
  - ter besluitvorming
-

Samenvatting

Recentelijke ontwikkelingen maken het voor het bevoegd gezag noodzakelijk méér aandacht te besteden aan energiebesparing bij bedrijven.

Het algemeen bestuur van de RUD Utrecht heeft aangegeven aan de slag te willen met het thema energie. De RUD Utrecht heeft daarom Forta Milieu in juni 2016 de opdracht gegeven een plan van aanpak energie te ontwikkelen. Het plan van aanpak bevat uitwerking van drie sporen:

1. Uitvoeren energietoezicht Wet milieubeheer (spoor 1).
2. Uitvoeren van de Europese Energy efficiency directive (EED-richtlijn) (spoor 2).
3. Aansluiten bij lokale klimaatprogramma's (spoor 3).

Bijgevoegd 'Plan van aanpak energiebesparing bedrijven' is het resultaat. Het plan van aanpak biedt een concrete handreiking voor de uit te voeren energiediensten door de RUD Utrecht voor haar deelnemers. Het plan van aanpak bevat de nodige achtergronddetails, randvoorwaarden, een concreet activiteitenplan en een planning.

Voorstel

Het Algemeen Bestuur wordt voorgesteld om:

1. akkoord te gaan met het plan van aanpak energiebesparing en de RUD opdracht te geven het plan van aanpak verder uit te voeren.
-

Toelichting

Waarom nu extra inzet voor toezicht energiebesparing?

Klimaatprobleem

Het thema is urgent vanwege de klimaatverandering. In Nederland heeft dit meer nadruk gekregen sinds de ondertekening van het SER Energieakkoord in 2013. Europa heeft het klimaatakkoord van Parijs geratificeerd en duurzaamheidsambities worden ook op gemeentelijk niveau ontwikkeld. Het inzicht is ontstaan dat energiebesparing bij bedrijven een belangrijke bijdrage moet en kan gaan leveren aan het behalen van klimaatdoelstellingen. Dit blijkt ook uit het feit dat het ministerie van I&M, extra middelen beschikbaar stelt voor 20 fte extra toezicht. Verder is de uitvoering van rapportages over energie-efficiency van Nederlandse bedrijven op basis van Europese regelgeving (EED- richtlijn) op gang gebracht.

Energiebesparing bestaand thema

Het thema energiebesparing bij bedrijven is sinds 1993 verankerd in de Wet milieubeheer. In het Activiteitenbesluit milieubeheer is sinds 2008 vastgelegd dat bedrijven die jaarlijks meer dan 50.000 kWh aan elektriciteit of meer dan 25.000 m³ gas gebruiken, energiebesparende maatregelen moeten nemen. De nadruk van het toezicht lag tot in het recente verleden echter vaak op andere milieuaspecten dan energiebesparing zoals: de hinder voor de directe omgeving, bodemverontreiniging, luchtmissies en externe veiligheid. De aandacht verschuift nu naar energiebesparing en klimaat.

Nieuwe regelgeving energiebesparing bedrijven

In 2015 is nieuwe regelgeving inzake energiebesparing voor bedrijven geïntroduceerd. De Europese Energy efficiency directive (EED-richtlijn) is in werking getreden en omvat het vierjaarlijks verplicht uitvoeren van een energie-audit voor grote ondernemingen. Daarnaast is het Activiteitenbesluit milieubeheer gewijzigd met het opnemen van lijsten met erkende energiebesparende maatregelen voor branches.

Toezicht is nodig op deze nieuwe energiebesparing verplichtingen voor bedrijven. Dit vraagt om expliciete aandacht en extra personele inzet van het bevoegd gezag. De werkwijze voor energietoezicht bij bedrijven moet hierop aangepast worden.

Programmering anders

In de toezichtpraktijk is gebleken dat grote aantallen energierelevante bedrijven niet standaard worden geprogrammeerd voor milieutoezicht. Denk aan grote kantoren, onderwijsinstellingen, zorginstellingen, sportinstellingen, grote winkels en hotels. Deze organisaties zijn grote energiegebruikers en moeten vanuit de actuele milieuwetgeving méér doen aan energiebesparing. Het bevoegd gezag moet vanuit haar rol meer aandacht besteden aan prioritering én uitvoering van toezicht op energiebesparende maatregelen bij deze branches. Hier moet een inhaalslag plaats vinden.

Doel plan van aanpak

Dit Plan van aanpak bevat de kaders waarbinnen RUD Utrecht moet opereren. Deze kaders bestaan uit:

1. De relevante wet- en regelgeving en actuele en toekomstige ontwikkelingen hierin.
2. Het bedrijven- c.q. inrichtingenbestand van de deelnemers waaruit de opgave voor energietoezicht volgt.
3. Het vertrekpunt en de organisatorische context bij de deelnemers en bij RUD Utrecht.

Het plan van aanpak biedt een wegwijzer voor RUD Utrecht in de doorontwikkeling van haar energiediensten. Het plan bevat hiervoor een activiteitenplan en een planning voor de korte en langere termijn. Daarnaast biedt het een overzicht van de energiediensten die RUD Utrecht aan haar deelnemers kan aanbieden.

Het plan schetst de ambitie van RUD Utrecht om een organisatie in te richten die deze taken op een kwalitatief goede manier kan invullen. Voor het bereiken van meer energiebesparing zal de werkwijze onder de loep worden genomen en gestandaardiseerd. Voor de inhoudelijke uitvoering van de werkzaamheden wordt voor alle deelnemers dezelfde werkwijze gevolgd.

Het Plan van aanpak bevat een menukaart van RUD Utrecht voor gemeenten en provincie op het gebied van energiediensten. Als het algemeen bestuur akkoord is met dit plan van aanpak, dan kan RUD Utrecht met elke individuele deelnemer in gesprek gaan over de keuze van diensten en de prioritering van de in aanmerking komende bedrijven voor energietoezicht (keuzemenu 'op maat'). Gemeenten en provincie hebben hier een autonome keuzevrijheid. Afhankelijk van de specifieke wensen van de gemeente/ provincie, kan het dienstenpakket voor energie (keuzemenu) worden samengesteld.

Deelnemers positief over uitvoeren energietoezicht, wel aandachtspunten

Gesproken is met alle deelnemers van RUD Utrecht. Dit betrof medewerkers milieutoezicht en/of klimaatbeleid en meestal ook de regievoerder (opdrachtgever) richting RUD Utrecht.

Veel deelnemers zijn bezig met lokaal klimaatbeleid en hebben een ambitie om op termijn (vaak 2030) klimaatneutraal te worden. Zij zijn bezig met een routekaart om hun klimaatambities te verwezenlijken. Energiebesparing bij bedrijven is een belangrijk onderdeel hierin. Immers energie die niet gebruikt wordt, hoeft ook niet (al dan niet duurzaam) opgewekt te worden!

De meeste deelnemers overwegen dan ook – na overleg met hun portefeuillehouder - met toezicht op de wettelijke energiebesparingsverplichtingen bij bedrijven aan de slag te willen. Wel geven zij een aantal aandachtspunten mee voor RUD Utrecht:

- Er is nog een adviesstap nodig om te komen tot concreet maatwerk per deelnemer. Hiervoor is nader overleg nodig tussen RUD Utrecht en elke deelnemer die hiermee mogelijk aan de slag wil.
- Begin bij bedrijven waar het meest te besparen valt.
- Maak duidelijk wat het oplevert (energiebesparing, kg CO2-reductie, financiële besparing).
- De ingezette medewerkers moeten voldoende kennis van de materie hebben.
- Enkele deelnemers overwegen (deels) met eigen toezichthouders mee te doen met energietoezicht en opleiding, willen dus mogelijk samenwerken.
- Kritisch naar de kosten kijken, zoveel mogelijk binnen de bestaande dienstverleningsovereenkomst (DVO) uitvoeren, zoveel mogelijk budgetneutraal.
- EED en Wm zoveel mogelijk integreren in één traject per bedrijf.
- Eerst de lopende energiecontroles goed afronden.
- Aansluiten bij lokale klimaatprojecten waar dit zinvol is, bijvoorbeeld door extra informatieverstrekking aan bedrijven.

In dit plan van aanpak is hiermee zo goed mogelijk rekening gehouden.

Werkopgave op basis van aantal energierelevante bedrijven

In de regio van RUD Utrecht zijn grofweg circa 3.000 inrichtingen geïdentificeerd als potentieel energierelevant. Dat betekent dat hiervan verwacht wordt dat hiervoor wettelijke energiebesparingsverplichtingen van toepassing zijn.

Wanneer RUD Utrecht de volledige werkopgave voor de deelnemers voor deze 3.000 bedrijven zou uitvoeren, verspreid over een periode van 4 jaar, worden de volgende maximale personele consequenties en kosten voor het uitvoeren van deze werkzaamheden geraamd:

- 2017: 5 fte – kosten ca. 400.000 euro
- 2018: 4 fte – kosten ca. 360.000 euro
- 2019: 4 fte – kosten ca. 360.000 euro
- 2020: 4 fte – kosten ca. 360.000 euro

De uit te voeren energiediensten en kosten zullen per deelnemer besproken worden (maatwerk/keuzemenu). Bij de kosten is uitgegaan van een bedrag van 80.000 euro per fte.

Financiering

De volgende mogelijkheden van financiering voor extra energietoezicht worden gezien:

- Bijdrage Rijk 87.000 (november 2016 t/m december 2017) voor extra energietoezicht Wet milieubeheer. In 2017 komt een nieuwe beschikking van het rijk voor financiering, met waarschijnlijk een budget van 72.500,- voor 2018.
- EED-compensatie vanuit rijk. Landelijk wordt 5,3 miljoen Euro uitgetrokken voor 2016-2017.
- Mogelijk zit er een stukje rek in de bestaande DVO, afhankelijk per deelnemer. (sommige DVO's staan al onder druk).
- Mogelijk is er extra budget voor energietoezicht binnen gemeenten beschikbaar voor invulling van het deel 'energiebesparing bedrijven', als onderdeel van het lokale duurzaamheids-/klimaatbeleid.

Draagvlak bij uitvoerders én opdrachtgevers essentieel

Voor een succesvolle uitvoering van het plan van aanpak is draagvlak bij de mensen die hier invulling aan moeten geven van het eerste en grootste belang. Dit geldt zowel voor de toezichthouders en vergunningverleners, en de opdrachtgevers: regievoerders en bestuur.

Daarom is voor de volgende accorderingsroute gekozen. Het conceptplan is allereerst besproken met de uitvoerders, het energieteam van RUD Utrecht en de accounthouders en het management van RUD Utrecht. Daarna is het plan besproken met regievoerders van de deelnemers, zijnde de opdrachtgevers. Deze uiteindelijke eindversie wordt nu aan u voorgelegd ter vaststelling.

Aan u wordt gevraagd het plan goed te keuren, zodat RUD Utrecht aan de slag kan met de voorgestelde werkzaamheden. Daarnaast wordt u gevraagd de uitvoering van het plan uit te dragen, en te ondersteunen en faciliteren waar nodig.